Łukasz Jan Korporowicz

DEKLARACJA NIEPODLEGŁOŚCI STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

TŁUMACZENIE – KONTEKSTY

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

DEKLARACJA NIEPODLEGŁOŚCI

STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

WYDAWNICTWO
UNIWERSYTETU
ŁÓDZKIEGO

Łukasz Jan Korporowicz

DEKLARACJA NIEPODLEGŁOŚCI STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI

TŁUMACZENIE – KONTEKSTY

WYDAWNICTWO UNIWERSYTETU ŁÓDZKIEGO

Łódź 2026

Łukasz Jan Korporowicz (ORCID: 0000-0002-5725-5018)
Uniwersytet Łódzki, Wydział Prawa i Administracji
Katedra Prawa Rzymskiego
90-232 Łódź, ul. Kopcińskiego 8/12

RECENZJA
Katarzyna Maćkowska
Anna Tarwacka

REDAKTOR INICJUJĄCA
Monika Borowczyk

OPRACOWANIE REDAKCYJNE
Monika Poradecka

KOREKTA TECHNICZNA
Katarzyna Woźniak

SKŁAD I ŁAMANIE
AGENT PR

PROJEKT OKŁADKI
Monika Rawska

Zdjęcie na okładce: John Trumbull, Declaration of Independence (1819)
WikiCommons

© Copyright by Łukasz Jan Korporowicz, Łódź 2026
© Copyright by for this edition Uniwersytet Łódzki, Łódź 2026

https://doi.org/10.18778/8445-214-1

Wydane przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
Wydanie I. W.12198.26.0.M
Ark. wyd. 4,5; ark. druk. 7,625

ISBN 978-83-8445-213-4
e-ISBN 978-83-8445-214-1

Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego
90-237 Łódź, ul. Matejki 34A
www.wydawnictwo.uni.lodz.pl
e-mail: ksiegarnia@uni.lodz.pl
tel. 42 635 55 77

Dla moich amerykańskich przyjaciół:
Toma, Abby, Bruce'a, Darleen i Sashy

To my American friends:
Tom, Abby, Bruce, Darleen, and Sasha

Spis treści

Wprowadzenie 9

Deklaracja Niepodległości 11
Declaration of Independence 13
Deklaracja Niepodległości 19

Konteksty 27
I. Prawno-polityczna sytuacja kolonii amerykańskich w XVII i XVIII wieku 29
II. Twórcy Deklaracji Niepodległości 43
III. Deklaracja Niepodległości – komentarz 63
IV. Deklaracja Niepodległości w prawno-społecznej rzeczywistości Stanów Zjednoczonych 81

Zakończenie 107

Dalsza polecana literatura 109

Indeks aktów prawnych i orzeczeń sądowych 117

Indeks osób 119

Wprowadzenie

Zdecydowana większość osób łączy początki amerykańskiej państwowości z militarnymi wydarzeniami rewolucji czy wojny o niepodległość (1765–1783). Myśląc zaś o dokumencie fundacyjnym leżącym u podstaw samodzielnego amerykańskiego bytu państwowego, większość zapytanych wskaże prawdopodobnie Konstytucję Stanów Zjednoczonych ratyfikowaną przez stany w 1789 roku jako akt definiujący amerykańską niezależność polityczną.

W rzeczywistości jednak rewolucja amerykańska to proces znacznie bardziej złożony niż jedynie ciąg potyczek i bitew toczonych przez amerykańskich kolonistów i regularną armię brytyjską. Początki amerykańskiej państwowości to również zakulisowe rozmowy, dyplomatyczne pertraktacje, polityczne debaty oraz liczne dokumenty fundacyjne, do których Konstytucja USA należy, jednak z pewnością nie może być ona uznana za pierwszy akt określający nowy byt, jakim dawne kolonie miały się w przyszłości stać.

W dniu 4 lipca 1776 roku reprezentanci trzynastu kolonii, zgromadzeni w Filadelfii na Drugim Kongresie Kontynentalnym, podjęli ostateczną decyzję o formalnym odłączeniu się kolonii od Korony Brytyjskiej. Akt ten, znany pod nazwą Deklaracji Niepodległości, stanowi bez wątpienia najważniejszy dokument leżący u podstaw nowego państwa i narodu.

Deklaracja Niepodległości zaskakuje swoją lakonicznością, a także sformułowaniami, w których próżno poszukiwać jakiejkolwiek wizji struktur państwowych. Odnaleźć w niej można natomiast rozczarowanie postępowaniem króla Jerzego III i jego rządu. To, co jest szczególnie uderzające, to fakt,

iż znaczna część wysuniętych przeciw Brytyjczykom zarzutów nosi wyraźnie prawny i ustrojowy charakter, a jednocześnie stały się one ostatecznie inspiracją dla późniejszego rozwoju Stanów Zjednoczonych. To w Deklaracji, która powinna być traktowana jako preambuła do uchwalonej kilkanaście lat później Konstytucji, odnaleźć można wyjaśnienie postaw i idei towarzyszących ojcom założycielom w trakcie inicjowanego przez nich zrywu rewolucyjnego, który był przez nich rozumiany w różny sposób.

Niniejsze opracowanie poświęcone jest Deklaracji Niepodległości. Na kolejnych stronach odnaleźć można oryginalny tekst tego aktu, jego polskie tłumaczenie, a także próbę wyjaśnienia wspomnianych powyżej kontekstów – zarówno tych, które poprzedziły uchwalenie Deklaracji, tych, które jej towarzyszyły, jak i tych, które pojawiły się z czasem – wraz z rozwojem Stanów Zjednoczonych.

Deklaracja Niepodległości

Declaration of Independence

In Congress, July 4, 1776

The unanimous Declaration of the thirteen united States of America, When in the Course of human events, it becomes necessary for one people to dissolve the political bands which have connected them with another, and to assume among the powers of the earth, the separate and equal station to which the Laws of Nature and of Nature's God entitle them, a decent respect to the opinions of mankind requires that they should declare the causes which impel them to the separation.

We hold these truths to be self-evident, that all men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness. – That to secure these rights, Governments are instituted among Men, deriving their just powers from the consent of the governed. – That whenever any Form of Government becomes destructive of these ends, it is the Right of the People to alter or to abolish it, and to institute new Government, laying its foundation on such principles and organizing its powers in such form, as to them shall seem most likely to effect their Safety and Happiness. Prudence, indeed, will dictate that Governments long established should not be changed for light and transient causes; and accordingly all experience hath shewn, that mankind are more disposed to suffer, while evils are sufferable, than to right themselves by abolishing the forms to which they are accustomed. But when a long train of abuses and usurpations, pursuing invariably the same Object evinces a design to reduce them under absolute Despotism, it is their

right, it is their duty, to throw off such Government, and to provide new Guards for their future security. – Such has been the patient sufferance of these Colonies; and such is now the necessity which constrains them to alter their former Systems of Government. The history of the present King of Great Britain is a history of repeated injuries and usurpations, all having in direct object the establishment of an absolute Tyranny over these States. To prove this, let Facts be submitted to a candid world.

He has refused his Assent to Laws, the most wholesome and necessary for the public good.

He has forbidden his Governors to pass Laws of immediate and pressing importance, unless suspended in their operation till his Assent should be obtained; and when so suspended, he has utterly neglected to attend to them.

He has refused to pass other Laws for the accommodation of large districts of people, unless those people would relinquish the right of Representation in the Legislature, a right inestimable to them and formidable to tyrants only.

He has called together legislative bodies at places unusual, uncomfortable, and distant from the depository of their public Records, for the sole purpose of fatiguing them into compliance with his measures.

He has dissolved Representative Houses repeatedly, for opposing with manly firmness his invasions on the rights of the people.

He has refused for a long time, after such dissolutions, to cause others to be elected; whereby the Legislative powers, incapable of Annihilation, have returned to the People at large for their exercise; the State remaining in the mean time exposed to all the dangers of invasion from without, and convulsions within.

He has endeavoured to prevent the population of these States; for that purpose obstructing the Laws for Naturalization of Foreigners; refusing to pass others to encourage their migrations hither, and raising the conditions of new Appropriations of Lands.